

TÁRSADALMI INNOVÁCIÓ KEZDEMÉNYEZÉS
KONCEPCIÓ

1. Kezdeményezés címe:

Helyi alkalmi vagy töredék munkákat integráló foglalkoztatási szervezet létrehozása és munkaszolgáltatási-csekk kísérleti bevezetése

2. Kidalgozók (1. melléklet),

kapcsolattartó neve és elérhetősége:
G.Fekete Éva, Miskolci Egyetem

3. Kapcsolódó térségfejlesztési prioritás (a megfelelő pont aláhúzendő)

- a. regionális integráció
- b. térségi önellátás erősítése
- c. térségi identitás és vonzerő növelése

4. Háttér (max 2000 karakter)

(a kezdeményezést életre hívó kihívások, a megvalósítás természeti, társadalmi, gazdasági környezeti elemei, elméleti és jogszabályi keretek)

A 90-es évekre tehető annak tudatosulása, hogy a fejlett országokban is a munkanélküliség tartós jelenlétével kell számolni. A folyamatot felerősítő okok között a gazdaság globalizációja, ennek során a termelés kihelyezése, a technológiai korszerűsítés meghatározó versenyfeltétellé válása, az árupiacok egységesülése egyaránt megtalálható. A tartós munkanélküliek számának és arányának növekedésével láthatóvá vált, hogy az elsődleges munkaerőpiac egyre kevésbé képes a munkaerő felvételére. Kutatások sora igazolja, hogy az összes lehetséges tényező közül a munkanélküliség, különösen pedig a tartós munkanélküliség állapota függ össze legerőteljesebben az elszegényedéssel és a kirekesztődéssel. A fejlett társadalmak egyik legfontosabb törésvonala a munkával rendelkezők és a munka világán kívül rekedők között húzódik. A munkanélküliség tartóssá válása tehát láthatóan korántsem csupán közgazdasági probléma. A munka elvesztésével nem csupán anyagilag kerül veszélyeztetett helyzetbe az egyén, de mentálisan és morálisan is. Társadalmi kapcsolatai meglazulnak, átformálódnak és kiesik a korábbi hálózataiból. A tünetek együttesen a társadalmi kirekesztődés folyamatát indíthatják el.

A Csereháton a népesség különösen nagy arányban veszélyeztetett a munkátlanlás és következményei által. A hagyományos bérmunkán alapuló foglalkoztatási modell nem képes az itt élők jelentős részének megélhetést biztosítani.

Ugyanakkor a térség periféria-jellegéből adódóan a szolgáltatások kiépületlenek, mivel vagy a fizetőképes kereslet nem éri el a gazdaságos kiépüléshez szükséges méretet, vagy nincs meg a kiépüléshez szükséges szervező erő.

5. Megcélzott társadalmi probléma (fókusz) (max 150 karakter)

A társadalmi kirekesztés mérséklése a tipikus bérmunka lehetőségeken túli, jelenleg láthatatlan vagy hagyományos keretek között önmagukban gazdaságosan nem kielégíthető szükségletekhez kapcsolódó munkalehetőségek biztosításával.

6. Mások példái, minták és ötletforrások (max 1200 karakter)

A kisvállalkozásokban és háztartásoknál jelentkező alkalmi, vagy egy teljes munkaidős foglalkoztatáshoz nem elegendő munkavégzési igények kielégítésére és egyben mások számára munkalehetőségek biztosítására irányul az előbb Belgiumban, majd Franciországbban és Ausztriában is bevezetett foglalkoztatási csekk (service employment voucher)

Belgiumban 2004-ben indították a csekk-rendszert, elsősorban azért, hogy munkahelyeket hozzanak létre alacsony képzettségűek számára, hogy legalizálják a háztartásokban alkalmazottak foglalkoztatását, valamint segítség a családokat a házimunkák végzésében.

Franciaországban 2006-ban vezették be, elsődleges célja a házimunkák végzésének formalizálása, a legális munkaerőpiacra való bevonása volt. Huszonegy szolgáltatásra terjed ki (köztük a házimunkára, gyermekfelügyeletre, idősgondozásra, iskolai házi feladat készítésében való segítségre, kertészkedésre, karbantartásra, stb.). 2010 második felében több mint 1,8 millió ember dolgozott a személyi szolgáltatásokban.

Svájcban, a Genfi Kantonban is 2004-től létezik ilyen szolgáltatás, 2012-re a szerződések száma meghaladta a 4800-at. A szervezés egy magán társadalmi szervezeten keresztül történik.

Ausztriában a szolgáltatási csekk 2006. január 1-je óta segíti az egyszerű, háztartási jellegű szolgáltatások magánháztartások részére történő nyújtását. A szolgáltatási csekk teljesen elektronikus lebonyolításának (DLS online) lehetősége 2011 óta adott.

7. Kihívásra megfogalmazott rövid válasz (mit kellene csinálni) (max. 800 karakter)

A munkátlanág és a szolgáltatáshiány egyidejű megoldására a külföldi példákól ismert szolgáltatási csekk kísérleti jellegű bevezetése lenne az alapmegoldás. Az ezt működtető társadalmi vállalkozás ugyanakkor – a több lábón állás jegyében – munkaerő-piaci szolgáltatásokat, önkéntes munkaszervezést, adományok közvetítését, sőt helyi termékek termeltetését és árusítását is végezheti. Munkaközvetítéssel, kijaánlással, termeltetéssel adna lehetőséget a kisebb munkákból összeálló folyamatos munkavégzésre és jövedelemszerzésre. Egyben a munkaerő bizalmat erősítő felkészítésében, a hálózatok építésében is szerepet vállalna.

8. Miben jelent társadalmi innovációt? (a megfelelő pont aláhúzendó)

- új társadalmi érték, cél
- társadalmi célokat szolgáló új termék, szolgáltatás
- új társadalmi szervezet, szervezeti működés
- új társadalmi viszony létrehozása
- új partnerség, együttműködés
- új műszaki technológia alkalmazása társadalmi problémák megoldására

9. Leküzdendő akadályok (max 800 karakter)

A más országokban a munkaügyi és szociális szolgáltatásokba beépült rendszerekkel szemben, itt hiányozik az átfogó szabályozás és az országos struktúrákba beépülés. Úttörőként kell kidolgozni a hazai sajátosságok között működőképes részleteket.

A térségen belül a bizalmatlansággal, a munkaerő felkészítésébe befektetendő relatíve magas energiaigénnyel, a feladat szervezésére képes szervezeti háttér hiányával és a tisztán piaci működést akadályozó alacsony fizetőképességgel kell megküzdeni.

10. Az ötlet kifejtése (az akadályokra is koncentrálva) (max. 8000 karakter)

- potenciális megvalósítók (egyenkénti rövid bemutatás a 2. mellékletben)
- tevékenységek
- módszerek
- szükséges időkeret
- becsült költségek
- bevonható pénzügyi források

A célok eléréséhez egy új – társadalmi vállalkozásként működő – szervezet létrehozása szükséges. Ennek feladatai:

- Munka-csekkrendszer működtetése:*

- *Munkalehetőségek* összegyűjtése. A munkavégzést igénylők személyesen vagy on-line jelentkeznek be és bekerülnek az elektronikus adatbázisba.
 - Egyeztetés a munka-csekket vásárlók szociális jogosultságáról, az önkormányzati támogatás mértékéről.
 - Munkacsekk kiadása, árusítása és beváltása. A közvetlenül munkaidőt vásárlók és a munkaközvetítést igénylők, ill. az általuk alkalmazott munkaerő számára egyaránt. Szerződéskötés.
 - Munkavállalók regisztrálása, kompetenciáik felmérése.
 - Az adott munkára megfelelő munkavállalók kiközvetítése, munkaszerződés kötése.
 - Bérszámfejtés, kifizetés.
2. *Munkavégzés feltételeinek megteremtése*
- Betanítás
 - alapvető eszközpark létrehozása, fenntartása
 - munkaorvosi vizsgálat
 - egyen(munka)ruha biztosítása
3. *Munkaerő-közvetítői és munkavállalói jogsegély szolgáltatás*
- bér munkások közvetítése piaci szereplők számára
 - önkéntes munkások szervezése és közvetítése
 - közfoglalkoztatottak közvetítése
4. *Helyi termék termeltetése és felvásárlása*
- piackutatás
 - termeltetési szerződések kötése
 - felvásárlás
 - raktározás
 - értékesítés.

A társadalmi vállalkozást a Foglalkoztatási Tanács segíti. Ez megegyezhet a térségi Foglalkoztatási Paktum elnökségével is. Helyet kap benne az önkormányzati, a munkavállalói, a munkaadói, a munkaügyi igazgatási, a helyi szociális és vidékfejlesztési szektor.

A fejlesztési projekt a fenti tevékenységekre való képesség kialakítását, így

- a. szervezetfejlesztést,
 - b. infrastrukturális és eszközháttér kialakítását,
 - c. a menedzsment felkészítését,
 - d. a szükséges adatbázis-kezelők, szabályzatok kifejlesztését,
 - e. az első szerződések megkötését és a szolgáltatások tesztelését,
 - f. szponzori megállapodások kötését,
 - g. a folyamatos monitoringot
- foglalja magába.

A kísérleti működtetés alatt fenti négy szolgáltatás nyújtásához szükséges humán, irodai infrastruktúra feltételek fenntartása, a folyamatos képzési és termeltetési tevékenység szoruló – csökkenő mértékű – támogatásra.

A fejlesztés két évet, majd a kísérleti működés további két évet igényel.

A költségek + = Ft-ra becsülhetők.

Forrásként a Foglalkoztatási Paktumok működési támogatása, majd a rendszer saját bevételei vonhatók be. Ez utóbbiakba tartoznak:

- a csekket közvetítéséből adódó jutalék
- a közvetítés jutaléka
- az értékesített termékek árérése
- adományok.

11. Szükséges külső változások (jogszabályok, felsőbb szintű politikai döntések, intézkedések) (max 1200 karakter)

12. Várható eredmények (max 1200 karakter)

Eredményként egy új foglalkoztatási szolgáltatás elindulása, a negyedik év végére 120 fő folyamatos foglalkoztatása és újabb 80 fő helyi termelő bevonása várható. Ugyanakkor 12-15 szolgáltatással bővül a helyi családoknak nyújtott szolgáltatások palettája, ami által javul az ellátásuk és elégedettségük. A szolgáltatásbővülés több mint 1000 családot érinthet.

13. Várható hatások (max 1000 karakter)

A munkához jutás a közvetlen jövedelmen túl új ismereteket és tapasztalatokat, tartást, önbecsülést és új hálózatokhoz csatlakozásra lehetőséget ad a munkavállalóknak. Ezáltal erősödik a polgári szemlélet, a térséghez való kötődés, a térségi kohézió. A helyben képződő jövedelmek újabb – piaci – termékek és szolgáltatások iránt támasztanak keresletet.

14. Lehetséges ütemezés (a megfelelő pont aláhúzendő)

- a. 1 éven belül indítható
- b. 2-3 éven belül indítható
- c. hosszabb idő kell az indításhoz

15. A részletes kidolgozáshoz elvégzendő szakmai feladatok (max 1000 karakter)

1. Szabályozási környezet alakítása.
 2. Foglalkoztatási paktum újraszervezése, szervezeti viszonyok tisztázása.

16. Mellékletek jegyzéke (adatok, kiegészítések)

- 1.sz. melléklet: A koncepció kidolgozásában résztvevők listája
- 2.sz. melléklet: A megvalósítás potenciális szereplőinek bemutatása
- 3.sz. melléklet:

1.sz. melléklet: A koncepció kidolgozásában résztvevők listája

Miskolci Egyetem munkatársai		Térégi szereplők		
név, beosztás	intézet	név, beosztás	szervezet	település
G.Fekete Éva	VRGI		RECIK	
Erdős Éva			Foglalkoztatási Osztály	
Lipták Katalin				